

УДК 81'42 : 177.2

МАРИНА ЖОВНІР

(Полтава)

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕТИКЕТНИХ ФОРМУЛ ВІТАННЯ І ПРОЩАННЯ В ЖАНРІ СВІТСЬКОЇ БЕСІДИ

Ключові слова: дискурс, світський дискурс, мовний жанр, світська бесіда, вітання, прощання.

Мовноетикетні одиниці активно вивчалися лінгвістами з кінця ХІХ століття. Їх, зокрема, досліджували О.Т. Захарків, Т.І. Панько, Л.М. Полюга, О.О. Потебня, І.І. Коровицький, В.М. Литовченко, О.М. Миронюк, В.І. Сімович та ін. Одиниці мовленнєвого етикету стали об'єктом зацікавлення дослідників слов'янських (С.К. Богдан, Т.Г. Винокур, В.Є. Гольдин, В.Г. Костомаров, О.М. Миронюк, Н.П. Плющ, Н.І. Формановська та ін.) та неслов'янських (П. Браун, Ж. Лендел, Ф. Папп тощо) мов. Попри це, ґрунтовне дослідження формул мовного етикету в контексті дискурсивного аналізу залишається одним із важливих завдань сучасної лінгвістики. Актуальність розвідки детермінується відсутністю опису мовних індикаторів жанру світської бесіди, до яких зараховуємо етикетні формули *вітання/прощання*, а також недостатнім ступенем вивчення особливостей лінгвістичних явищ «вітання», «прощання» та їхньої залежності від комунікативної ситуації.

Мета розвідки – простежити специфіку функціонування етикетних формул *вітання/прощання* у мовленнєвому жанрі світської бесіди. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення ряду конкретних завдань: з'ясувати суть номінацій «вітання», «прощання» як «елементів етикетного каркасу» комунікації; визначити основні етикетні формули *вітання/прощання* та специфіку їх вико-

ристання світськими інтерактантами відповідно до їхніх внутрішніх мотиваційних установок; класифікувати етикетні формули *вітання/прощання*, зафіксовані у світському спілкуванні відповідно до їхньої значеннєвої трансформації. Об'єктом дослідження обрано світську бесіду, предметом – етикетні формули *вітання/прощання*.

Апелюємо до позиції Т.Г. Винокур, котра висловлює думку про залежність мовного життя суспільства від певного соціально-стилістичного феномена, що має назву мовленнєвої поведінки, «мовленнєвих учинків індивідуумів у конкретних ситуаціях» [4, с. 6] і репрезентується двома мовленнєвими варіантами, окресленими інтенційними установками інтерактантів: інформативної (передбачає передачу інформації, інформативна мовленнєва поведінка) та фатичної (спрямована на встановлення вербального контакту, фатична мовленнєва поведінка). Саме поле фатики акумулює в собі шар етикетного спілкування, репрезентованого набором стереотипних, часом автоматизованих комунікативних ходів-вербалізаторів статусно-рольових канонів суспільства чи його окремої частини з метою встановлення та підтримання безконфліктного спілкування.

Учасники світської комунікації відкрито позиціонують себе як представники елітарних суспільних верств, виразники зразкової вербальної поведінки, а отже наслідують ритуальну традицію ведення бесіди. Ритуал («вироблений звичаєм або запроваджений порядок здійснення чого-небудь» [3, с. 1223]) детермінує вербальну та невербальну поведінку інтерактантів, відводить кожному з них відповідну роль, сприяє розгортанню комунікації за відповідним шаблоном, що відповідає нормам соціуму. Таке «маскування» індивідуальностей обумовлює трафаретність та ритуальність світського дискурсу: розгортання комунікації за типовим, суспільно визнаним, передбачуваним сценарієм, невід'ємним складником та маркером якого вважаємо етикетні конструкції, у тому числі й формули *вітання/прощання*. Услід за Т.Н. Казеко кваліфікуємо останні «елементами етикетного каркасу» [7, с. 46] дискурсу в цілому та світського зокрема. Етикетне обрамлення використовується на ключових етапах інтеракції – встановленні та замиканні комунікативного контакту. Стереотипність таких формул визначається головню двома параметрами: стиранням лексичного значення складників і передбачуваністю їх уживання у стандартних ситуаціях [12, с. 41], а послугування ними прирівнюється до ритуалу. Паралельно із клішованими одиницями вітання у світському дискурсі функціонують такі, що не відтворюються мовцями автоматично, а використовуються «співвідносно з конкретним адресатом, тобто у дискурсі» [6, с. 96]. Функціональне наповнення останніх розширюється: замикання вербального контакту доповнюється інформуванням (*Як життя?, Як справи?, Як ведеться?* тощо), побажанням (*Дай Бог здоров'я!, Здоровенькі були!, Доброго дня!, Вітаю!* тощо), вербалізацією емоційного стану, мотивів та провідних інтенцій комунікантів (*Радий вітати Вас!, Радий вітати!, Раді Вас бачити!, Моє шанування* та ін.). Прислухаючись до позиції Н.Ф. Баландіної щодо недоцільності зведення вітань і прощань до «однієї контактновстановлювальної функції» [1, с. 102] та пропозиції «піти далі» у функціонально-комунікативному дослідженні вітань і прощань, а саме розгляду їх із позиції мотивів комунікантів [там само], за основу аналізу обираємо мотиваційно-цільовий фактор світської комунікації. Цим самим ставимо під сумнів положення про трафаретність, стереотипність вітань та їх автоматичний добір і відтворення в ході світського спілкування.

Н.С. Гребенщикова зауважує, що «у загальному вітання – це приязні слова, вимовлені при зустрічі або на початку побутового (напівофіційного) листа», «у

вузькому, спеціалізованому смислі – це етикетні мовленнєві формули, які починають спілкування» [5, с. 78]. У словниковому реєстрі вітання тлумачаться як «слова або жести, звернені до кого-небудь під час зустрічі на знак прихильного ставлення, доброзичливості» [3, с. 1223], «звертання до кого-небудь при зустрічі, яке супроводжується демонстрацією дружньої налаштованості, доброзичливості» [10, с. 771], «звернення до кого-небудь із вітанням, мовлення з вираженням вітання» [8, с. 508], а у розвідках відповідної тематики постають елементами національно-мовного етикету, стереотипними формулами, що виконують функцію встановлення комунікативного контакту, демонстрації позитивної налаштованості та внутрішньої установки комунікативних партнерів (див. напр. роботи В.Є. Голдина, Т.Н. Казеко, С.А. Рисинзон, Н.Г. Тирникової, Н.І. Формановської). Вітальні формули стійкі до відтворення, регулярно використовуються у відповідних комунікативних ситуаціях та сприймаються носіями певної мовної культури як індекси замикання вербального контакту. У вже згаданій роботі Н.Ф. Баландіної подано перелік інтеракціональних функцій вітань: а) дотримання при першій зустрічі формальних конвенційних норм, в основі яких лежить увічливість та доброзичливість; б) виділення, пізнання певного адресата; в) спонукання до реакції; г) сигнал початку інтеракції; ґ) репрезентація соціальних характеристик ситуації і комунікантів (вік, стать, статус, положення, роль, освіченість, вихованість, галантність тощо); д) вираження психологічного, чуттєвого ставлення до співрозмовника [1, с. 103]. Запропонований перелік не єдино можливий, а отже, допускає модифікацію.

Зважаючи на суть світської бесіди як суспільно визнаного, унормованого, етикетного спілкування на загальні теми, основною метою якого є встановлення, розвиток та підтримання комунікативного контакту, ураховуючи її специфіку (має місце у конкретному комунікативному просторі (передовсім у ситуації офіційного та напівофіційного спілкування), характеризується високою культурою мовлення, дотриманням вимог етикету, жорстким тематичним доббором, комбінацією фатичних та інформативних блоків тощо), зауважуємо варіативність мотивації її учасників. Поліінтенційність насамперед виявляється у функціонуванні системи цільових установок та її внутрішній градації: гедонізм, отримання естетичної насолоди, необхідність публічного висловлювання власних думок, самоствердження, піар, данина етикетові, ініціація вербального контакту та його подальший розвиток.

Кожна з перерахованих цілей може бути як провідним завданням світської комунікації, так і вторинним, допоміжним. При цьому, будучи осмисленим, інтуїтивним або спонтанним наміром мовця, мета визначає внутрішню програму повідомлення і способи її вербального втілення. З урахуванням цього перелік інтеракціональних функцій вітань, використаних у світських бесідах, може мати такий вигляд: а) неприхований вияв власного емоційного настрою (радість, захоплення, очікування, передчуття) від подальшого вербального контакту; б) вербалізація загальноновстановлених етикетних норм та дотримання максимум увічливості; в) ідентифікація конкретного адресата; г) соціальне регулювання. З метою досягнення запланованих прагматичних цілей комунікативні партнери дотримуються принципів спілкування з конкретними правилами їх реалізації, у тому числі на мовному рівні.

Спектр українських вітальних формул досить широкий. Відповідно до ситуації спілкування можна обрати один із можливих варіантів: *добрий (доброго) ранку/добрий (доброго) дня/добрий (доброго) вечора/добрий досвіток, добридень/добривечір/доброї ночі/вітаю/радий вітати/моє шанування/дозвольте вас привітати/мої вітан-*

ня/здрaствуйте/дoбpoгo здoрoв'я та ін. Усі вітальні формули різняться між собою мовними та позамовними ознаками і, як показав аналіз зразків світських бесід, часто використовуються світськими інтрактантами: «Добрий вечір!» (Н. Уварова), «Добрий день» (Л. Денисенко), «Добрідень... чи вже вечір» (В. Підмогильний), «Bonjour, messieurs – dames!», «Добрий вечір» (В. Винниченко), «Добривечір, пане Романе, пані Адо! Здрaствуй, Марійко», «Доброго дня, Ярославе Миколайовичу!», «Привіт!» (Г. Легка), «Добрий день!» (І. Франко). Адресант висловлювання планує та організовує комунікативну взаємодію з адресатом, і при цьому у виборі вітальних фраз керується внутрішньою цільовою настановою. У випадку передчуття переживання естетичної насолоди, задоволення від подальшої бесіди актанти оперують стилістично нейтральними вітальними формулами, але надають перевагу стилістично маркованим, наприклад:

Яніна: *Добривечір, Яніно! Здрaствуйте, Томашу!*

Генріх: *Пане Томашу, Яно, ми раді вас бачити!..* (Г. Легка).

Поширені іншими за семантикою та призначенням виразами, етикетні формули вітання, стереотипні на перший погляд, у наведеній ситуації є ритуально-урочистими, позаяк забезпечують подальшу гармонійну атмосферу перебування бесіди та комфортне перебування актантів «тут і зараз». Схоже семантичне наповнення може бути сконцентроване у нестереотипних формулах, сама номінація вітання у яких імплікована: «*О Саламіно, дорога! Як добре, що ви підійшли... Бо мене домучать непотрібні нікому роздуми, а позбутися їх не маю сил*» (Р. Іваничук).

Розмежувати цільові установки світських комунікантів досить важко. Демонстрація позитивного налаштування на подальший вербальний контакт та її відповідна лінгвалізація ритуально-урочистими вітальними формулами детермінується конвенційними вимогами до жанру: будь увічливим та, не зважаючи ні на що, поводь себе належно. Наприклад:

1) *Ірина: Добрий день! Раді вас бачити! Ласкаво просимо!*

Степанович: (посміхається) Добрий день! (Г. Легка).

2) – *А, пан меценас! Гратулюю, гратулюю!*

– *Добрий день!* (І. Франко).

У наведених фрагментах потенційні комунікативні партнери перебувають у фазі встановлення (замикання) контакту, наслідують етикетні норми і канони світського спілкування. Відкрита трансляція люб'язності та пошанного ставлення до співрозмовників може мотивуватися розумінням необхідності дотримання вимог світського етикету або внутрішніми емоційними переживаннями.

У випадку впізнавання когось із присутніх на світському заході, рауті чи бoгемній вечірці, тобто у місцях дислокації сучасного бoмoнду або ж при зустрічі з колегою, знайомим, коли ступінь близькості чи атмосфера не передбачає дружньої розмови, обрана вітальна фраза семантично та етикетно обумовлена. Вітальні формули стандартизовані й представлені такими конструкціями: *дoбрий день/вітаю/привіт/радий Вас бачити/рада вітати Вас/вітаю/моє вітання* тощо. Як правило, світська інтракція передбачає поширення етикетної вітальної конструкції іншими за значенням словами чи виразами, передовсім звертаннями. Наприклад: «Добрий вечір, Мігуелес» (В. Винниченко), «Добривечір, пане Романе, пані Адо! Здрaствуй, Марійко», «Здрaствуй, Марк», «Здрaствуй, Яно!», «Добрий вечір, Адо Дмитрівно, Марійко!» (Н. Уварова).

Вступаючи у вербальний контакт, з метою соціального регулювання учасники світської інтракції послуговуються репліками-акціями репрезентативної

семантики, які досить часто виконують роль лексичних заміників вітання або доповнюють його. У зв'язку з цим варто оперувати термінами «самоназивання» або «самопрезентація», запропонованими Н.І. Формановською [11, с. 8] та Н.Ф. Баландіною [1, с. 94]. Кожна з номінацій досить чітко відбиває сутність та особливості ситуації спілкування, репрезентацією (легалізацією) свого імені *тепер* [там само]. Компоненти формул із репрезентативною ілюкцією є постійними у складі світської бесіди, ті, які мають емотивний характер, – факультативними. Постійні складаються, здебільшого, з номінацій «прізвище + ім'я» та «соціальний статус/роль/положення/посада». Щодо перших, питань не виникає: варіації допустимі лише у порядку їх використання. Наприклад: «Дозвольте представити себе – священик, отець Василь» (Д. Білий), «Давид Семенович Іванчук», «Дмитро Стайничий» (В. Підмогильний), «Микита Прокопович Роздобудько» (О. Черногуз), «Професор гімназії Гараздецький», «Амальтея Гараздецька», «Граф дель Кампо, авіатор», «Юрко», «Я – Мітя», «Лесь» (Л. Денисенко). При цьому ступінь офіційності розмови детермінується наявністю/відсутністю номінації «прізвище»: самопрезентація без використання останньої виступає індикатором більш неформальної бесіди та загальної атмосфери її перебігу. Так, знайомство творчої еліти під час подорожі відбувається за такою ж схемою:

«– Я є громадянин Швейцарії, доктор медицини Попель, – відрекомендувався дідусь, коли вони рушили, – приватна лічниця в Люцерні, кантон Байонна.
– Штундера, – повідомив Немирич.
– Немирич, – повідомив Штундера.
– Дуже мені приємно їхати з такими славними поетами, – гречно ошелешив доктор Попель» (Ю. Андрухович).

Наведений приклад містить конкретизатори (поширювачі), які використовуються для представлення детальнішої інформації про учасників інтеракції. У їхній ролі передовсім виступають лексеми (їх сполуки) на позначення статусу, професії, посади, титулу, соціального положення, місця проживання тощо. Роль конкретизаторів не обмежується представленням особи членам групи, вони виступають своєрідними соціальними символами. Із прикладу маємо поширювач «доктор медицини». Окрім цього варто вказати такі: *професор, член редакторської колегії, доцент університету, корінний мешканець Львова, давній друг господаря* та ін.

Відповідно до трансформації семантики проаналізовані етикетні формули вітання містять: вияв емоційного стану адресанта: «Ради вас бачити!» (Н. Уварова), «Гратулюю, гратулюю!» (І. Франко), «Радий нашій зустрічі» (Ю. Андрухович), «...Як добре, що ви підійшли...» (Р. Іваничук); запрошення, заохочення до комунікації «Добрий вечір. Ви...» (І. Хомич), «Вітаю! Прошу» (В. Винниченко); побажання: «Доброго здоров'я» (П. Загребельний), «Здрастуйте» (Г. Легка).

Усі вітальні формули, репрезентовані у світському спілкуванні, ужиті акантами у високій («Гратулюю, гратулюю!» (І. Франко), «Вітаю усіх присутніх!» (І. Роздобудько), «Добрий день! Ради вас бачити!..» (Г. Легка)) та нейтральній тональностях («Добрий вечір, Яніно! Здрастуйте, Томашу!» (Н. Уварова), «Добрий день!» (І. Франко)). Фамільярна та вульгарна тональності табуйовані світським етикетом.

За словником, прощання – «це слова, які вимовляються перед розлукою, розставанням» [3, с. 1181], «вітання перед розставанням, розлукою» [10, с. 1181], «слова у момент розставання, побажання на прощання» [8, с. 1181]. Спільними рисами дефініцій є: 1) наявність сем адресата та звертання до нього; 2) різ-

ноплановий характер інтенцій, їхня трансформація (прощання + побажання, прощання + вибачення, прощання + запрошення тощо) та відповідна вербалізація. Провідними інтенціями називаємо демонстрацію бажання розмикання комунікативного контакту і готовності відновити його в майбутньому. В українській мові функціонують різні варіанти прощань: *до побачення/побачимось/до побачення/до зустрічі/на все (вам) добре/усього найкращого/прощайте/бувай/до нових зустрічей/щасливо* тощо. Вибір прощального виразу детермінується рядом екстралінгвальних факторів: соціальних, темпоральних, історичних характеристик ситуації спілкування. Світські комуніканти – представники освіченої, інтелігентної суспільної верстви – вибудовують власну поведінку на різних етапах ведення бесіди відповідно до конвенційних вимог етикету. Відсутність прощальної етикетної формули при розмиканні вербального контакту – свідчення неповаги до комунікативних партнерів, власної невихованості або ж демонстрація небажання повторної комунікації в майбутньому. Світська комунікація табує таку нерозважливість. Подібно до вітань, прощання можуть містити семантичні поширювачі: звертання, лексеми та вирази-конкретизатори на позначення часу, місця подальшої зустрічі, подяки, вибачення тощо. Наприклад:

«Ада: Гарзд. Вибач, Вандо, ми збираємось додому. Дякую за приємний вечір, а про картини ми згодом поговоримо.

Роман: Добраніч, пані Вандо. Був чудовий вечір, дякуємо за запрошення.

Ванда: Будь ласка, вам спасибі, що завітали до нас» (Н. Уварова).

Наведений для прикладу уривок світської розмови (фаза розмикання комунікативного контакту) ілюструє інтенційні установки співрозмовників та їхню відповідну лінгвалізацію: бажання завершити спілкування відповідно до вимог етикету. Стандартні формули прощання «...ми збираємось додому», «Добраніч...» доповнюються перепросинами за «вимушене» переривання вербального контакту («Вибач...»), подякою («Дякую за приємний вечір», «...дякуємо за запрошення»), демонстрацією власного емоційного фону як результату спілкування («Дякую за приємний вечір...», «Був чудовий вечір...»), а також позитивного налаштування на відновлення чи продовження комунікації («...а про картини ми згодом поговоримо»). Паралельне вживання звертань («Вандо», «...пані Вандо») інтимізує процес розставання. Очікуваною є і реакція адресата, трансформована аналогічно: прощання + подяка («Будь ласка, вам спасибі, що завітали до нас»).

Результати аналізу зразків світських бесід дають змогу класифікувати зафіксовані етикетні формули прощання відповідно до їхньої семантики. Так, прощання містять: подяку за запрошення, візит, гарно проведений час: «Дякую за приємний вечір...», «...дякую вам» (Н. Уварова); вибачення за припинення комунікативного контакту подекуди з указівкою на причини: «Як на мене, то вже пізно, час прощатися» (М. Гретковська), «Вибач, Вандо, ми збираємось додому» (Н. Уварова); вияв власного ставлення, оцінку зустрічі, вечора, спілкування тощо: «Був чудовий вечір...», «Пані Вандо, був чудовий вечір...» (Н. Уварова), «Добре мені було з вами» (Р. Іваничук); вербалізацію інтенції відновлення спілкування в майбутньому: «Прощайте, Славо! До кращих часів! До нових зустрічей!» (О. Черногуз), «Я піду. Коли що – телефонуйте, ви знаєте мій номер» (І. Хомич), «Дякую за приємний вечір, а про картини ми згодом поговоримо» (Н. Уварова), «А будете колись у Тифлісі – завітайте, докінчимо розмову» (Р. Іваничук).

На думку Н.І. Формановської, «у діалогічному спілкуванні партнерів етикетну функцію виконують і репліки-відповіді» [11, с. 193]. Вітання й прощання – це пропозиції (акції) та реакції водночас. Відсутність репліки у відповідь суперечить конвенційним канонам етикету, особливо світського. Відповідно, незважа-

ючи на внутрішні мотиви адресантів, вітання/прощання супроводжується етикетною фразою-відповіддю: «комунікативним відлунням» («Микола: Здрастуй, Яно!»/«Яніна: **Привіт!**» (Н.Уварова), «Привіт!»/«Привіт!» (І.Роздобудько)) або «етикетно заданою стандартною реплікою» [Там само] («Микола: *Добрий вечір, Адо Дмитрівно, Марійко!*» / «Ада: *Пан Остапчук? Що вас привело до нас?*» (Н. Уварова). Відхилення етикетних норм у цьому випадку продукує комунікативний конфлікт, наприклад:

«– *Добривдень... чи вже вечір*, – привітно відповіла вона Марті на вітання. – *А вас сюрприз чекає. У кімнаті.*

– *Мені не сюрпризів, а спати хочеться! Ох, як натомилась, – сказала дівчина...*» (В. Підмогильний).

Для нормалізації вербальних стосунків, які суперечать інтересам чи не є пріоритетними для одного з комунікативних партнерів, варто керуватися внутрішньою установкою «я повинен», а не «я хочу».

Результати проведеного у статті аналізу використання формул вітання/прощання в жанрі світської бесіди стають підтвердженням його етикетної основи, при цьому ставлять під сумнів категоричність у питанні уніфікації цілей для їх добору. Основні функції замикання та розмикання комунікативного контакту доповнюються рядом другорядних: вияву власного емоційного настрою, демонстрації загальноствановлених етикетних норм та дотримання максим увічливості, соціального регулювання тощо. Апеляція до однієї або кількох з них детермінує добір відповідних етикетних конструкцій: нашарування мотиваційних установок інтерактантів вимагає їх семантичної трансформації. Спроба класифікації останніх відкриває перспективи для подальшого вивчення. Предметом окремих розвідок можуть стати й інші етикетні конструкції, наявні у світських бесідах (звертання, вибачення, комплементарні висловлювання) тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баландіна Н. Ф. Функції і значення чеських прагматичних кліше в комунікативному контексті : монографія / Н. Ф. Баландіна. – К. : АСМІ, 2002. – 332 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців : традиції і сучасність / С. К. Богдан – К. : Рідна мова, 1998. – 488 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови : (з дод., допов. та CD) / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с.
4. Винокур Т. Г. Информативная и фатическая речь как обнаружение разных коммуникативных намерений говорящего и слушающего / Т. Г. Винокур // Русский язык в его функционировании. Коммуникативно-прагматический аспект. – М. : Наука, 1993. – С. 5–29.
5. Гребенщикова Н. С. История русского приветствия (на восточно-славянском фоне) : монографія / Н. С. Гребенщикова. – Гродно : ГрГУ, 2004. – 306 с.
6. Гольдин В. Е. Русский язык и культура речи / В. Е. Гольдин, О. Б. Сиротиніна, М. А. Якубова. – М. : ЛКИ, 2008. – 216 с.
7. Казено Т. Н. Разговорная речь и бытовые письма (функционирование бессоюзных сложных предложений) / Т. Н. Казено // Вопросы стилистики : межвуз. науч. сб. / Саратов. ун-т. – Саратов, 1989. – Вып. 23. – С. 97–112.
8. Ожегов С. И. Словарь русского языка : 52000 слов / С. И. Ожегов. – М. : Сов. энциклопедия, 1964. – 900 с.
9. Плющ Н. П. Формули ввічливості в системі українського мовного етикету / Н. П. Плющ // Українська мова і сучасність. – К. : НМК ВО, 1991. – С. 90–98.
10. Ушаков Н. Д. Толковый словарь русского языка / Н. Д. Ушаков. – М. : Гос. изд-во иностранных и национальных словарей, 2000. – 760 с.

11. *Формановская Н. И.* Коммуникативно-прагматические аспекты единиц общения / Н. И. Формановская. – М. : Ин-т рус. языка РАН., 1998. – 247 с.

12. *Goffman E.* Interaktionsrituale. Über Verhalten in direkter Kommunikation / Goffman E. – Tübingen: Niemeyer, 1996. – 110 s.

МАРИНА ЖОВНИР

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЭТИКЕТНЫХ ФОРМУЛ ПРИВЕТСТВИЯ И ПРОЩАНИЯ В ЖАНРЕ СВЕТСКОЙ БЕСЕДЫ

В статье описаны этикетные конструкции *приветствия/прощания* в речевом жанре светской беседы. Автор статьи устанавливает суть номинаций «*приветствие*», «*прощание*», определяет их основные конструкции в соответствии с целевыми установками говорящего и классифицирует номинации *приветствия/прощания*.

Ключевые слова: *дискурс, светский дискурс, речевой жанр, светская беседа, приветствие, прощание.*

MARINA ZHOWNIR

FUNCTIONING OF ETIQUETTE FORMULAS GREETING AND FAREWELL IN A GENRE OF SOCIETY CONVERSATION

In paper describes the etiquette constructions of *greeting/farewell* in a speech genre of society conversation. The author of the article determines main essence of nominations «*greeting*», «*farewell*», defines its basic constructions in accordance with speaker's purposes and makes a classification of nominations *greeting/farewell*.

Key words: *discourse, society discourse, speech genre, society conversation, greeting, farewell.*

Одержано 14.02.2012 р.